

DIVADELNÍ TŘEBÍČ

3

ZPRAVODAJ I. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO TRADIČNÍHO DIVADLA

KVĚTEN 1992

JE TO PRAVDIVÉ, JE TO AUTENTICKÉ

Amatérské soubory hrají divadlo především pro radost svou a diváků. Protože je však první ročník "DIVADELNÍ TŘEBÍČE" také přehlídkou soutěžní s výběrem pro Jiráskův Hronov, je jejím "nutným zlem" také porota. Předsedu poroty, profesora Jana Císaře, dramaturgyni Jarmilu Černíkovou-Drobnou nebo režiséra Pavla Harváňka většina zúčastněných divadelníků zná z minulých přehlídek. Požádali jsme proto o "představovací rozhovor" dva třicátníky v porotě - scénografa Pavla Purkrábka a režiséra Jakuba Korčáka.

** Už v kolébce jsem chtěl být hercem, trvdi obvykle mnoho divadelníků v rozhovorech na toto téma. Jak to bylo u Vás?*

P. Purkrábek: "Já jsem se nejprve vyučil štukatérem, pak jsem studoval na střední výtvarné škole na Holarově náměstí v Praze a potom na DAMU. V současné době jsem na volné noze, protože mi to vzhledem k povaze mé práce připadá výhodnější než stálé angažmá. Zkušenosti s amatérským divadlem nemám zase až tak velké, byl jsem jednou ve Vysokém nad Jizerou, v Rakovníku, ale sám jsem také zkusil hrát divadlo. Když jsem byl například ve druhém ročníku vysoké školy, zkusili jsme vytvořit divadelní soubor "Od nuly". Přitáhli jsme k tomu projektu i pár lidí, spolužáků z DAMU, kterým to vyhovovalo, protože se jednalo o úplně jiný způsob práce než na jaký byli zvyklí ze školy. A protože někteří našich kamarádů dělalo v Říši loutek, tak jsme u nich získali prostor a realizovali představení jako takové přidružené společenství. Také inscenaci jsme si sami napsali, jmenovala se "Putování páně Benedikta tou růžovou zahradou" a byla to taková trošku morbidní pohádka. Spíš než o ten výsledek šlo ale skutečně o tu práci - jak se bude dařit, jakým způsobem na vytvoření souboru vůbec jít. Nám, co jsme se na ní podíleli, se ta práce líbila a snad i divákům, kteří představení viděli. Pak se soubor ale pochopitelně rozpadl, protože někteří spolužáci mezitím dostudovali a nešlo v tom dál pokračovat".

** Vám prý Třebíč není tak docela neznámá.*

P. Purkrábek: "Vůbec jsem vlastně netušil, že se tu znovu ocitnu. Po deseti letech jsem se totiž vrátil do Třebíče, kde jsem kdysi pracoval na atomové elektrárně. Dnes zaznamenávám velkou změnu k lepšímu. Z čistě výtvarného vjemu je město daleko barevnější, ale platí to i pro jeho atmosféru. Také přivítání na radnici bylo srdečné. Jen lituji, že jsme se těsně před ním nestihli dostat do první řady diváků sledujících vystoupení mažoretek, takže jsme je viděli trochu z dálky, což nás moc mrzelo".

** Jak hodnotíte dosavadní představení okem scénografa?*

P. Purkrábek: "Třeba dnešní představení - Ještě skleničku - nabízelo, myslím, jako jediné z dosud uvedených možností nějakého vývoje scény.

Taková nejkomplexnější práce s proměnou rekvizity přerůstající ve scénu a hereckou akci se mi zatím nejvíce líbila u Lucerny v nastudování divadelníků z Ořechova. Jejich využití lávky jako žebříku bylo velice vtipné. Je naprosto ideální, když jdou tyhle věci ruku v ruce a prolínají se".

J. Korčák: "Amatérským divadlem jsem se zabýval od střední školy,

protože jsem studoval na gymnáziu, které mělo velice starý divadelní kroužek. Vedle toho jsem i některé věci sám psal, i když jsem se přehlídek v té době nezúčastňoval. K tomuto hnutí jsem se dostal víc až na divadelní fakultě, kde byl pan profesor Císař vedoucím mého ročníku a ten mě už, vlastně od druhého ročníku, zval jako spolektora na semináře ve východočeském kraji. Později jsem se zúčastnil práce v porotách. Po skončení fakulty to byly poroty, které vybíraly soubory na Šrámkův Písek, což jsem dělal dost pravidelně, až do doby, než jsem přijal angažmá ve Zlíně. Tam jsem působil čtyři roky, část z toho jako umělecký šéf. Během vysoké školy jsme měli také možnost studovat jeden rok v Moskvě v době, kdy tam ještě byla světová enkláva pedagogů. Byla to pro mě taková dost zásadní životní i divadelní zkušenost.

Prošel jsem i divadly v Ostravě, Olomouci, Opavě, Pardubicích a Praze. Poslední sezónu jsem působil v Divadle Za branou Otomara Krejčí, kde jsem své angažmá ale ukončil, protože mám pocit, že se vyvíjí trochu jiným směrem, než který je mi úplně blízký. Přijal jsem angažmá v Plzni, kde bych měl nastudovat dvě představení Josefa Topola."

** Jaké jsou Vaše dosavadní pocity z trebičské přehlídky?*

J. Korčák: "Jsem příjemně překvapen. Dokonce to chvílemi hraničí i s komplexy, protože jsem ohromně překvapený, jak skvěle dokážou někteří lidé hrát, vlastně bez škol, bez profesionálních možností. Jsou to mnohdy výkony, s jakými se člověk setkává zřídka (P. Purkrábek - k tomu já se připojuji) i na profesionálních scénách. Dovedu si totiž představit, jaká nuda by mohla být z podobné série představení oblastních nebo jakýchkoliv profesionálních divadel." P. Purkrábek: "Je tu velice cítit ta upřímnost, s jakou se představení hrají".

J. Korčák: "Je to pravdivé, je to autentické, je vidět, že ti lidé mají i nějaké hlubší životní zázemí, což často člověk postrádá u mnohých herců, pro něž je jejich profese někdy i docela pohodlným druhem obživy. A zde najednou člověk vidí, že někdo dokáže dělat divadlo vlastně zadarmo, ve volném čase, zřejmě s velkými obětmi a přitom často na úrovni mnohem lepší. Vlastně ani jedno představení, které jsme zde v Třebíči dosud viděli, nebylo špatné. A to je naprosto nad moje očekávání".

Neautorizováno
zaznamenal: A. Pacola

NĚKOLIK VZORŮ

pro porotce, chtějí-li souboru ušetřit několik hřejivých slov. Pro praktické použití doporučuje se uvedené modelové formulace rozmnožit obměnami. Vyděte z těchto vět:

Přijeli jste sem s představením, které je - když to tak nazvu!

- divadelní.

A v něm, když už tam nemáte - já to řeknu tak jednoznačně! - nemáte gagy, v něm jsou místa delší ... nebo prostě ... kratší.

A ono se to - dovoďte mi to tak přímo říci! - ono se to povedlo.

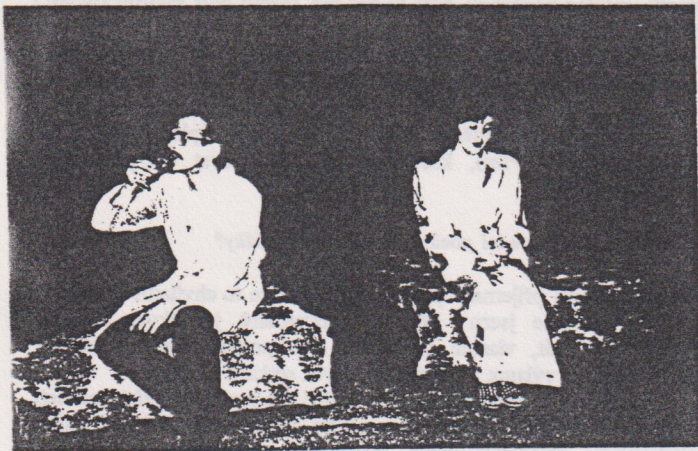
Pro poučení zejména mladých a méně zkušených porotců zapsal jh
(Autorská práva volná!)

POROTA K PŘEDSTAVENÍM

Druhý den národní přehlídky zahájilo Divadlo pro 111 z Českých Budějovic citlivým, vkusným a zároveň srchovaně zábavným představením hry F. Billetdoux "Ještě skleničku". Jestliže úvod představení nesl stopy nejistoty a hledání komunikace s obecností, pak následující scény nás přesvědčují o přesné a poučné režii vedoucí herce k dokonalému zvládnutí dialogu a velice jemnému a přesto údernému oslovení diváka. Režisér inscenace Jaromír Hruška společně s představiteli hlavních rolí Michaelou Masákovou a Vladimírem Voldřichem dokonale cítí a respektují divák, navíc v českém divadle ne zcela vlastní, a s jemnou ironickou nadsázkou nás sledem vtipně komponovaných scén dovádí až k mrazivé pointě celé hry. Razantnost působení závěrečné scény je pak nepřímo úměrná lehkosti a šarmu hereckých prostředků, jimiž oba protagonisté vládou.

Celkový velice příznivý dojem z představení by mohl být ještě silnější, podařilo-li by se jednodušeji a odlehčeněji řešit problém jevištních přestaveb. Snad by pomohla výraznější práce se znakem namísto robustního stěhování nábytku, mnohdy dramatičky neodůvodněnému. Přes tuto dílčí výhradu druhý den národní přehlídky začal optimisticky.

za porotu Pavel Harváněk

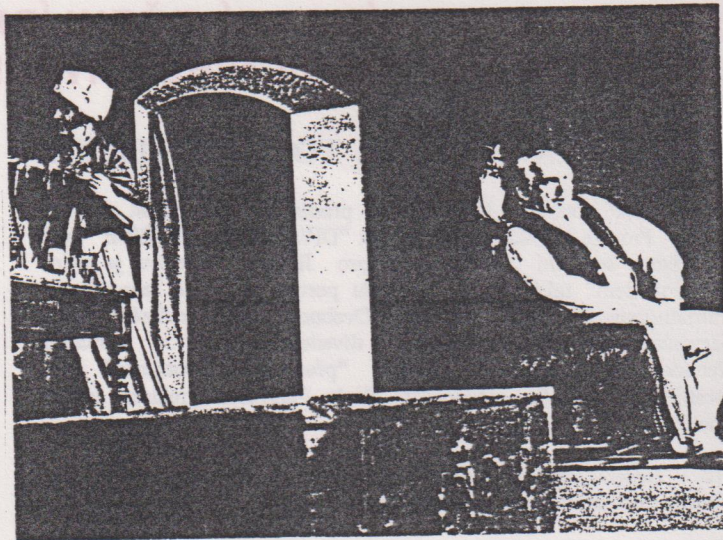

Divadelní soubor Havlíček Domu kultury Neratovice uvedl komedii Jiřího Hubače "Generálka". Hra patří do oné linie dramatiky, která čerpá tematiku ze zákulisí velkých osobností světové historie a ukazuje tyto vlastnosti obrazně řečeno "ve spodním prádle" jako např. Sardou v komedii Madame Sans-Gene nebo Bozděch ve Světapánu v županu. Nejde o hry historické, ale o anekdotické příběhy ze soukromí historických velikanů. Je tomu tak i v Hubačově komedii, jejímž hlavními hrdiny jsou Napoleon, toho času vězeň na ostrově Sväté Heleny, a Josefina, vdova po jednom z Napoleonových vojáků, která vymáhá finanční náhradu za svého padlého muže.

Režisér (Milan Šára), Napoleon (Jan Vyskočil), Josefina (Marie Živná) i představitelé ostatních dramatických postav hry odvedli velice solidní uměleckou práci, vycházející z důvěry v autorův text. Vzniklo představení, která má jednoduší tvar, které je sdělné, bez propadů v herecké práci i ve vypracování základní dramatické situace. Přece však setkání souboru s tímto textem není bez problémů. Historický výklad o Napoleonovi, spojený s jeho portrétem, tvoří jakýsi prolog, který sice rozšiřuje divákovy vědomosti, ale

zároveň posouvá hru zbytečně na historickou kolej. Dále, všude tam, kde se hra ubírá cestou odlehčené konverzační komedie, působí pravdivě, jakmile ale odbočí do "dramatické" polohy, kterou Hubačova předloha neunesla, pravdivost a autentičnost se vytrácí. Je ovšem možné a u přehlídkových představení tomu tak často bývá, že tento problém zavinila tíha zodpovědnosti, která padla na soubor. Poslední problém se týká výtvarné stránky představení, kde stylizační rovina, v níž jsou řešeny kostýmy, by měla být společná i při řešení jevištního prostoru.

za porotu Jarmila Černíková

Druhý den přehlídky úspěšně uzavřelo představení souboru Post Scriptum z Prahy "Brej den, pane doktor". Sál se dobře bavil autentickými hereckými kreacemi, improvizacím, rozehráváním situací, slovním humorem i samorostlou autostylizací. Steinbeckův text byl spíše záminkou spontánního bytí svobodné jevištní existence, než předmětem interpretace. Vše se odehrávalo na funkční, dobře řešené scéně, v odpovídajících kostýmech před zaujatým publikem. Jak říká pan profesor Císař, šlo spíše o přírodní úkaz než o divadlo, ale bylo to zábavné, chuchrající si ve své poloze a živé. A vlastně - pozor nekritizovat! To k tomu totiž nepatří. S klasickými normami se ocitáme na křehkém ledě. Prožili jsme příjemné setkání se zajímavou skupinou lidí, která si našla patřičný textový základ pro sympatický happeningový "živočichopis".

za porotu Jakub Korčák

O SLOVĚ - ZÁMINCE

V jedné z diskusí dnes režisér Pavel Harvánek připomněl, že se budeme v repertoáru častěji setkávat s představeními živými, zábavnými, rozehranými. Rekl to líp a přesněji, myslím, ale mně nejde o jeho vyjádření ke konkrétnímu představení. Jde mi o trochu užší problém, totiž jen o způsob hry, nikoli o dramaturgii nebo žánr. A zase o problém širší - totiž ne budoucí, ale už delší dobu narůstající.

Jeden kritik to nazval divadlem v pohybu. Jde o představení, charakterisovaná mimořádně bohatou výbavou viděného: velice proměňovaná aranžmá, náročný pohyb - až akrobatický, plno scénických efektů od kouřů až po hromady materiálů, v nichž se brodí hercovy nohy, převlekové proměny atd. Několik let už narůstá podíl podívané, podíl výrazných změn, podíl kontrastů na jevišti a to bez ohledu na téma, žánr a stylový rukopis hry.

Řeknete si: a co? Proti divadlu nekonečných diskusí na rozestavených židlích se prostě objevila polemika a konkurence ZDIVADELNĚNÝCH představení. Ano, a až potud je všechno v pořádku. Ale: jakou roli má v tomto obnoveném zdivadelnění hercovo slovo?

Protože divadlo v pohybu polemizuje s divadlem diskusí, stává se bezděčně slovo pro ně nepřitelem, protivníkem. Omylem. Nestojí proti sobě totiž pohyb a slovo, nýbrž dynamická akce a nudná akce. Včetně slovní akce. Slovo nejen může, ale má hrát výraznou roli v každém, byť sebepohybovějším představení: z něho celé představení přirozeně a nezbytně vychází. Leč - Tu jsme u jádra pudla. Slovo se vytrácí z koncepce postavy, scény, hry. Představení se nezdivadelňuje především nebo zároveň se zdivadelněním akce. Činí se tak omylem na její úkor. Slovo je jenom záminkou pro divadlo v pohybu, ale sdělení slova je pro představení bezvýznamné. Daleko bezvýznamnější, nežli v tom odmítnutém divadle diskusí. Ale to snad nebyl úmysl a cíl nově nastupujícího trendu?!

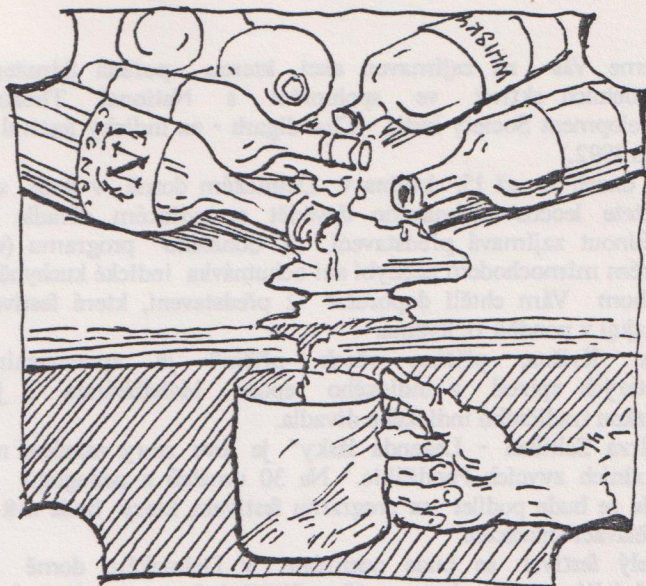
Jeden moskevský divadelník poznamenal před časem, že je daleko snazší se rolí Hamleta prozpívat s kytarou, nežli divákovi interpretovat Hamletovu filosofii. Z řady přehlídek a představení posledních let se obávám, že až moc často se pokoušíme probrkat rolí Hamleta. Je snad zřejmé, že mi teď nejde o technické parametry: slyšitelnost, srozumitelnost, zřetelnost řeči atd. Jde mi o smysl a dramatickou úlohu promluvy hercovy na jevišti. A viděl jsem řadu představení, která se nepokoušela najít význam hercova sdělení. Spokojila se částečnou či dokonce iprovizovanou interpretací anebo rovným (tzv. civilním) projevem bez barvy, bez vůně - jen když text poskytl záminku ke scénickému ohňostroji nápadů. A leckdy libovolných. Řekl bych, že tudy cesta nevede. Jestli, pak k varietní podívané, ale ne k divadelnímu, natož dramatickému představení.

Vyslovuji to jako obavu. A nechci tím vůbec strašit před poctivým usilováním o divadelnost představení. Tím spíš, že v obou zahajovacích představeních přehlídky jsmre viděli příklady dobré práce na tomto "obnoveném" divadle. Samozřejmě, jde to! Ale i vy jste už jistě viděli (nebo uvidíte) představení pokleslého SLOVA-ZÁMINKY. Bez výkladu. Bez obsahu. Bez hloubky. Bez šťávy. Všimněte si se mnou těchto představení! Z kotrmelce na provaze a z vodotrysku na jevišti ještě žádné drama nikdy a nikde nevzniklo. Myslím, že právě teď, v čase potřebných a důvodných snah o větší jevištní atraktivitu, bude dobře si to pamatovat.

jh

Zcela náhle a nečekaně řady jihomoravských ochotníků opustil tragickou smrtí režisér, herec a dlouholetý účastník vrcholné soutěže monologů a dialogů "O pohárek SČDO", přítel Tomáš Dosedla. Veřejnost se s ním rozloučila v Boskovicích právě v den, kdy jsme zahajovali naši národní přehlídku. Některé jím ztvárněné monology, jmenujme alespoň Adama Stvořitele K. Čapka, nevymizí z myslí těch, kdož jeho soutěžní vystoupení v "Pohárku" viděli. Zejména ochotníci blanenského okresu na něj nezapomenou.

VM

Druhý den (divadelní) Pavla Purkrábka v Třebíči

ZE ZÁKULISÍ

"Prosil bych šest knedlíků, ale bez masa".

"Počkejte, vy jste ten vegetarián? Máme pro vás čočku."

Přiznám se, že takové překvapení, aby pro mě někdo vařil na přehlídce jsem prožil až v Třebíči. Byla výborná a děkuji.

Pan režisér Jakub Korčák oslavil na 1. Divadelní Třebíči své "první" narozeniny. Přejme si, aby s potleskem a lahvi šampaňského slavil v Třebíči i příští rok.

Víte, co je autentické herectví? Vykloubit si nohu, vzít si imaginární berlu a odehrát představení. Přesně tak jako z pražského souboru M. Bartl.

Prohlašuji na svou čest, že jsem vázu vyhrál na los č. 7 (mimočodem je to moje šťastné číslo) z c e l a legálně. Tím chci vyvrátit podezření, že jsem byl se souborem Post Scriptum z Prahy domluven. Ale měl jsem radost!

Václav Müller

Post scriptum: hodlám ji souboru vrátit, aby jim nechyběla při příštích reprízách. Ale oni ji nechtěli zpět!

VM

Od pátku 22. do neděle 24. května se v Želči u Tábora sejdou ochotníci na čtvrté národní soutěžní přehlídce jednoaktových her.

Tohoto memoriálu "Ládi Lhoty" se zúčastní celkem 12 divadelních souborů ze všech českých a moravských regionů. Vyhlašovatel - Svaz českých divadelních ochotníků - zve všechny návštěvníky národní divadelní přehlídky v Třebíči.

SČDO

O pravdivosti přísloví "Stará láska nerezaví" svědčí (mimo jiné) i fakt, že se v hledišti objevuje dost ochotníků z trebičského okresu, z nichž mnozí už divadlo nedělají. Přesto sledují divadelní dění s velkým zájmem. Třeba je přehlídka podnítl a vyprovokuje k tomu, aby se k divadlu vrátili. (I když je mnohem pohodlnější kritizovat ty, kteří "nesou kůži na trh").

Zverne Vás na zajímavou akci, kterou pořádá Sdružení divadelních aktivit ve spolupráci s National Theatre Development Society India - Chandigarh - na Indický festival - Brno 1992.)

Ve dnech 9. až 15. května v Dělnickém domě v Brně se můžete leccos zajímavého dovědět o indickém divadle a shlédnout zajímavá představení. Z bohatého programu (ve kterém mimochodem nechybí ani ochutnávka indické kuchyně), bychom Vám chtěli doporučit 2 představení, které festival zahajují v pondělí 11. května.

"Pan Krišna, příčina všech příčin" je zpracováním některých epizod z indického eposu Mahábhárata a je ukázkou tradičního indického divadla.

"Mirza Sahiban - Legenda lásky" je love story, založená na národních zvycích Pandžábie. Na 30 umělců a pedagogů z Indie se bude podílet na programu festivalu, který bude mít i vzdělávací charakter.

Celý festival se bude odehrávat v Dělnickém domě v Brně-Julianově, Jamborova 65. Bližší informace zájemcům poskytně štáb Indického festivalu - tel. 05-333 247.

V srpnu tohoto roku uplyne už 200 let od první písemné zmínky o divadle v Třebíči. Tenkrát tu Neumannova kočovná společnost hrála při příležitosti korunovace císaře Ferdinanda.

To je jedna z mnoha informací, které se můžete dovědět o divadle v Třebíči i okolí na výstavě Střípky z historie třebíčského divadla, nainstalované ve výstavní síni vedle Národního domu. Obsahuje dokumenty z činnosti ochotnických souborů i Horáckého divadla, které v Třebíči začínalo. V Horáckém divadle působilo mnoho významných umělců - jmenujme aspoň Otomara Krejču, Otu Skleněku a

Josefa Chvalinu. Také třebíčské ochotnické divadlo vychovalo mnoho profesionálních umělců - vyšla z něj mimo jiné Míla Myslíková, Karel Pospíšil, Leopold Franc a mnoho dalších. Ani nedávná minulost a přítomnost není bez zajímavosti, o čemž svědčí materiály ve vitrínách, věnovaných divadelnímu souboru ZK ZGK Třebíč Borovina, Amatérské scéně JKP Třebíč, Mladé scéně a Dramatickému klubu KVZ města Třebíče. Při této příležitosti se sluší poděkovat těm, kteří zapůjčili dokumenty ze svých osobních archívů - především panu Zdeňku Zimmermannovi, který je rovněž jevištním mistrem v Národním domě.

POZNÁVÁTE JE?

Pro ty, kteří tápou: na snímku je ředitel národní přehlídky Jaroslav Dejl, divadelní múza Ivana Trnková-Janíková a Antonín Zvěřina (zvaný Čumáček), kterého znáte z minibufetu ND.

V předsáli národního domu jste si jistě prohlédli výstavu Divadelní fotografie, prezentující výsledky práce účastníků kursu, který probíhal pod vedením významného fotografa Jaroslava Krejčího na Jiráskově Hronově v roce 1990. Náš snímek je z představení divadelního souboru z Českého Těšína Marx international - autorem je Jiří Chlum z Rakovníka. Berte to jako příspěvek do diskuse k inscenaci Ještě skleničku?

DNES sobota 9. 5. 1992

10.00 h	DS Jirásek DK Úpice Jan Kopecký KOMEDIE O HVĚZDĚ	sál ND
14.00 h	DS K. Čapek při městském divadle Děčín Přemysl Bečka VIKÝR	sál ND
17.00 h	Rozborový seminář	malý sál ND
19.00 h	Přijetí souboru Přerov	ND
19.30 h	Divadlo Dostavník KZ Přerov John Gay, Václav Havel ZEBRÁCKÁ OPERA	sál ND
22.00 h	Rozborový seminář	malý sál ND

ZÍTRA neděle 10.5. 1992

10.00 h	Host přehlídky Loutkářský divadelní soubor "C" Svitavy Karel Šefrna TAK TROCHU	sál ND
11.00 h	Závěr přehlídky	

ES

**JADERNÁ
ELEKTRÁRNA
DUKOVANY**

SVOPA

**PC
Print**